

IULIAN ANTONESCU ȘI MUZEUL SPITALULUI DIN ROMAN

de EPIFANIE COZARESCU

Pe Iulian Antonescu am avut prilejul să-l cunosc încă la începutul anilor '60, cînd, profesor la Institutul Pedagogic din Bacău fiind, el desfășura în paralel și o entuziastă activitate de culturalizare a maselor. Ținea prin localitățile mai însemnate ale regiunii Bacău conferințe pe teme istorice, legate îndeosebi de problema formării poporului român. În acest context aducea la conștiința auditorului senzaționale noutăți din mileniul I-ii al viețuirii poporului nostru, bazîndu-se pe noile descoperiri arheologice. Pe urmă, trecea la epoca de cristalizare a principatelor române, la condițiile unirii lor ș.a.m.d. Expunerile sale, făcute liber, în continuă mișcare, se însoțeau de o gesticulație sugestivă. Vorbea cu înflăcărare, captivînd îndeosebi tineretul, crescut, în această provincă, cu „ochelari de cal, deci ignorant. L-am urmărit și eu; fie la Slănic Moldova, unde lucram ca medic sezonier și unde venea Iulian, în timpul verii, cu prelegerile sale, fie la Roman.. Așa de pildă în 1964 și în următorii, aici a dezvoltat un ciclu de conferințe din istoria națională. Ca titluri, am reținut „Formarea poporului, a statului și a limbii române“, sau „Idealul Unirii“, germinat în conștiința neamului de pe ambele părți ale Milcovului și a Carpaților, cu sute de ani înainte de 1859.

O dată, după o asemenea conferință, deși părea obosit, a acceptat invitația de a vizita punctul muzeistic al spitalului, înjghebat nu demult. Pe atunci, ca spațiu de etalare foloseam odaia de la primul etaj al turnului-clopotniță al bisericii Precista-Mare. Acolo se ajungea urcînd o scară în spirală, cu treptele roase de ani. Ochiurile înguste care luminau turnulețul scărilor, fuseseră utilizate în trecut și ca loc de tragere de către străjerii tirgului retrași aici, în luptă cu „podgheazuri“ hrăpărețe ce năvăleau periodic și asupra acestei localități. Totul genera o atmosferă de mister feudal, învăluind micul nostru muzeu cu o aură benefică. Impresia aceasta o resimțeau vizitatorii obișnuiți, nu însă Iulian Antonescu, devenit și director al Muzeului de Istorie din Bacău. Totuși, ajuns sus, nu s-a putut abține de la o exclamație ce trăda surpriză. Apoi, către Vasile Ursachi, directorul Muzeului romașcan, care îl însoțea „Ai văzut, Vasile, ce treabă au făcut băieții aceștia ?!“ Pe urmă a cercetat piesele și documentele scriptice și fotografice expuse, cerînd explicații la unele

din ele. În fond, era o colecție muzeală săracă pe atunci (amplificată ulterior), însă ieșită din comun atât în comparație cu muzeele statului, cât și cu cele formate din inițiativă particulară, mai mult etnografice. Era, într-adevăr, unicul muzeu din Moldova axat pe istorie medico-farmaceutică, legat de trecutul aproape bicentenar al asistenței sanitare în Roman. La plecare, Antonescu ne-a dat unele îndrumări de felul cum trebuie ameliorat aranjamentul exponatelor, promițând a ne veni în ajutor și concret, prin înzestrare cu vitrine speciale. Din nefericire, generozitatea lui depășea cu mult posibilitățile materiale de care dispunea. Totuși ne-a venit în ajutor mai târziu, dar în alt mod, și anume insistând pe lângă conducerea spitalului să ne pună la dispoziție un spațiu adecvat. Vizitându-ne iarăși, după 1973, în noua formă, a fost mulțumit de progresele realizate, ne-a încurajat și ne-a dat alte îndrumări pentru viitor. De sfaturile sale am ținut cont la a treia mutare a muzeului, în 1989.

Prin toate cele de mai sus și încă altele, Iulian Antonescu rămâne indisolubil legat de evoluția Muzeului medico-farmaco-istoric din Roman. Din acest motiv, credem că a sosit momentul să-i exprimăm acum un modest prinos de recunoștință postumă...

20.II.1991